

Forstå hvad kommunen skriver og siger

Som borger og bisidder kan du komme ud for mange ord og begreber i kontakten med kommunen. Her kan du finde nogle af dem, og en forklaring på hvad de betyder. Vi har også skrevet, hvor i lovgivningen, der står mere om emnet.

Hvad	Hvor	Hvordan
Part		En borger er part i en sag, hvis en offentlig myndighed, fx kommunen, vil træffe en afgørelse, der får direkte betydning for den pågældende borger.
Bisidder	Retssikkerhedslovens § 4 og Forvaltningslovens § 8	Støtte til den borger hvis sag behandles hos kommunen eller til en patient i sundhedsvæsenet. Har ikke en selvstændig rolle i sagsbehandlingen, men en vigtig funktion til et konkret møde. Bisidderen behøver ikke have fagkundskab.
Partsrepræsentant	Forvaltningsloven § 8	Partsrepræsentanten repræsenterer borgere i en sag hos kommunen, en offentlig forvaltning, politiet eller sundhedsvæsenet. Kan tage kontakt til myndigheden og bede om oplysninger og/eller indgive ansøgninger og klager for borgeren. Partsrepræsentanten har oftest fagkundskab, men kan også være en pårørende eller lign. med indsigt i borgernes forhold.
Ret til aktindsigt	Forvaltningsloven §§ 9 - 18	Borgeren har altid ret til aktindsigt i alle dokumenter der vedrører hans sag. Retten omfatter også ret til aktindsigt i journaler, interne notater (bortser fra foreløbige notater til internt brug), telefonnotater, lægelige oplysninger osv.
Undtagelser fra aktindsigt	Forvaltningsloven §§ 12, 14 og 15	Borgerens ret begrænses kun af hensyn til staten, politietforskning og afgørende hensyn til tredjemand.
Notatpligt	Offentlighedsloven § 6, stk. 1	Alle offentligt ansatte har pligt til at gøre notat om alle mundtlige oplysninger, som myndigheden modtager, og som tænkes brugt i en sag. Det er altså ikke tilstrækkeligt at en myndighed "har talt med nogen" – Det skal fremgå hvem der er blevet talt med, hvad der er blevet talt om, og hvornår samtalen har fundet sted. Aktindsigt hos begge parter i telefonsamtalen kan med fordel benyttes, hvis der efterfølgende opstår uenighed om hvad der er aftalt/oplyst om borgeren.

Forstå hvad kommunen skriver og siger

Hvad	Hvor	Hvordan
Nyt indlæg og ret til at afgive en udtalelse	Forvaltningsloven § 21	<p>”§ 21. Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil parten har afgivet en udtalelse til sagen. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.”</p>
Partshøring, Agterskrivelse, Partshøringsskrivelse, Indsigelsesskrivelse	Forvaltningsloven §§ 19 - 21	<p>”§ 19 Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.”</p> <p>Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse. Hvis en kommune/myndighed vælger at partshøre mundtligt (på et møde/pr. telefon), er det ikke altid, at borgeren opdager at være blevet partshørt. Borgeren kan altid forlange at modtage og besvare en partshøring skriftligt. Se forvaltningslovens § 21.</p>
Ret til begrundelse	Forvaltningsloven §§ 22	<p>”§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.”</p>
Skriftlig begrundelse	Forvaltningslovens § 23	<p>”§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.”</p>
Begrundelsens indhold	Forvaltningslovens § 24	<p>”§24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.”</p>

Forstå hvad kommunen skriver og siger

Hvad	Hvor	Hvordan
Klagevejledning	Forvaltningsloven § 25	<p>”§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.”</p> <p>Hvis en borger ikke har modtaget en klagevejledning, medfører det at klagefristen først løber fra det tidspunkt, hvor klagevejledning gives.</p>
Vejledningspligt	Forvaltningsloven § 7 og § 25	<p>”§7. En forvaltningsmyndighed skal i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.</p> <p>Stk. 2. Modtager en forvaltningsmyndighed en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dens sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed.”</p> <p>Hvis myndigheden ikke vejleder eller vejleder forkert, skal borgeren stilles som om korrekt vejledning var givet, og myndigheden kan blive erstatningsansvarlig for den forkerte vejledning. Det har særligt betydning i ansøgningssager, hvor man ikke kan få ydelsen med tilbagevirkende kraft, men først fra ansøgningstidspunktet.</p> <p>Hvis myndigheden har glemt at vejlede, får man ret til ydelsen fra det tidspunkt, hvor myndigheden burde have vejledt. Hvis man ønsker hjælp hos kommunen, kan man altid sende en mail/spørge:</p> <p>”hvordan kan jeg blive berettiget til ydelse X”</p> <p>”hvordan finder jeg ud af, hvor jeg kan få hjælp”.</p>

Forstå hvad kommunen skriver og siger

Hvad	Hvor	Hvordan
Sagens oplysning	Retssikkerhedsloven §§ 10 - 12	<p>“§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.”</p> <p>Hvis borgeren mener at kommunen mangler/har undladt at indhente vigtige oplysninger, kan borgeren selv tage skridt til at indhente dem (eks. en lægejournal). Borgeren kan også gøre klagemyndigheden opmærksom på manglen i sin klage eller ved telefonisk henvendelse.</p> <p>Hvis kommunen har modtaget, men ikke inddraget oplysninger, som borgerne mener er væsentlige, skal der gøres opmærksom på dette i klagen. Kommunen er forpligtet til at medsende oplysninger, som borgeren påberåber sig i klagen.</p>
Frister for afgørelser	Retssikkerhedsloven § 3	Kommunen skal fastsætte frister for sagsbehandlingen. Sager om hjælp til forsørgelse skal afgøres inden 8 uger. Offentlige myndigheder skal altid oplyse om den forventede sagsbehandlingstid, hvis man spørger om den.
Udsættelse af sagen	Forvaltningsloven § 11	“§ 11. Fremsætter en part under sagens behandling begæring om aktindsigt, og denne begæring efter loven skal imødekommes, udsættes sagens afgørelse, indtil der er givet parten adgang til at gøre sig bekendt med dokumenterne.”
Inhabilitet	Forvaltningsloven §§ 3 - 6	Myndighedens ansatte bør selv vurdere, om de er inhabile i en sag. Borgeren kan godt bede myndigheden tage stilling til, om en konkret sagsbehandler er inhabil.